

Seat No. : _____

NE-103

November-2013

B.A., (CBCS) Sem.-III

Core-203 : Sanskrit

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) જમણી બાજુ રહેલા અંકો ગુણ દર્શાવે છે.

(1) Figures to the right side indicate full marks.

(૨) પ્રશ્નપત્રમાં છાપેલા ક્રમાંક જ ઉત્તરવહીમાં લખો.

(2) Write the same question number in answer book as mentioned in the question paper.

૧. (અ) અગ્નિસૂક્તમ્ (૧.૧) ને આધારે વૈદિક દેવતા અગ્નિના સ્વરૂપ વિશે નોંધ લખો. ૭

1. (A) Write a note on Vedic deity Agni based on અગ્નિસૂક્તમ્ (1.1). 7

અથવા/OR

ઇન્દ્રસૂક્તમ્ (૨.૧૨) ને આધારે ઈન્દ્રના પરાક્રમોનું વર્ણન કરો.

Describe the braver deeds of Indra based on ઇન્દ્રસૂક્તમ્ (2.12)

(બ) પુરુષસૂક્ત (૧૦.૯૦)માં વર્ણવેલ સૃષ્ટિયજ્ઞનું વિવેચન કરો. ૭

(B) Critically appreciate the સૃષ્ટિયજ્ઞ as described in પુરુષસૂક્તમ્ (10.90). 7

અથવા/OR

નાસદીયસૂક્ત (૧૦.૧૨૯)ના દાર્શનિક વિચારો વિશે નોંધ લખો.

Write a note on philosophical views of નાસદીયસૂક્તમ્ । (10.129)

૨. (અ) વિશ્વામિત્ર-નદી સંવાદસૂક્ત (૩.૩૩)નું રસદર્શન કરો. ૭

2. (A) Critically appreciate the પુરુવા-ઉર્વશી સંવાદસૂક્તમ્ । 7

અથવા/OR

પુરુવા-ઉર્વશી સંવાદસૂક્તની કથાના પરવર્તી વિકાસ વિશે નોંધ લખો.

Write a note on posterior development in the story of પુરુવા-ઉર્વશી સંવાદસૂક્તમ્ ।

(બ) અથર્વવેદ સંહિતા વિશે નોંધ લખો. ૭

(B) Write a note on અથર્વવેદસંહિતા. 7

અથવા/OR

સામવેદસંહિતા વિશે નોંધ લખો.

Write a note on સામવેદસંહિતા.

3. नीचे आपे ल प्रश्नोना सूचना मुजब उत्तर लपो :
3. Answer the following questions as per instruction :
- (१) कोई अेक मन्त्रनुं विवरण सलित भाषान्तर करो. ४
- (1) Translate any **one** of the following verses with explanation. 4
- (i) अग्निः पूर्वेभिर्ऋषिभिरीड्यो नूतनैरूत ।
स देवाँ एह वक्षति ॥ १.१.२
- (ii) सप्तास्यासोन् परिधयस्त्रिः सप्त समिधः कृताः ।
देवा यद्यज्ञं तन्वाना अबध्नन् पुरुषं पशुम् ॥
- (iii) उद्व ऊर्मिः शम्या हन्त्वापो योक्त्राणि मुञ्चत ।
मादुष्कृतौ व्यनसाध्यौ शूनमारताम् ॥ ३.३३.१३.
- (२) शब्दनोंध लपो : (कोई अेक) ४
- (2) Write word-note : (any **one**) 4
अध्वरः । निर्ऋतिः । स्वधा
- (३) शब्दनोंध लपो : (कोई अेक) ४
- (3) Write word note : (any **one**) 4
सर्वहुतः यज्ञः । शम्बरम् । भरतः ।
- (४) यजुर्वेदनी बे शाभाओ कई रीते अस्तित्वमां आवी ते विशे नोंध लपो. ४
- (4) State how the two branches of Yajurveda came into existence. 4
- अथवा/OR**
- (४) चारेय वेद साथे संलग्न ब्राह्मणोना पारिभाषिक नामो जशावो. ४
- (4) Give technical names of the Brahmins related to the four Vedas. 4
४. कोईपण छ प्रश्नोना जवाब लपो : १२
4. Answer any **six** of the following questions : 12
- (१) ईन्द्रसूक्त (२-१२)ना दृष्टा ऋषि, देवता अने छंदनुं नाम जशावो.
- (1) Give the name of deity, meter on observer Rishi of इन्द्रसूक्तम् ।
- (२) अग्निसूक्त (१-१)ना दृष्टा ऋषि, देवता अने छंदनुं नाम जशावो.
- (2) Give the name of Rishi deity, meter on Rishi of Agnisuktam (1.1)
- (३) सृष्टियज्ञ कोशे कयो हतो ? तेमां डेटली परिधिओ अने समिधाओ हती ?
- (3) Who performed the Srushtiyagna ? How many परिधि's and समिधा's were there ?
- (४) नासदीयसूक्त मुजब सृष्टिनी आरंभे शुं हतुं ?
- (4) What was in the beginning of the Srushti according to Nasadiyasukta ?
- (५) उर्वशी पुरुरवाने (१०.८५ क)मां कोनुं सभ्य राजवानी ना पाडे छे ? – शा भाटे ?
- (5) In (10.95 ऋग्वेद) Urvashi denied whose companionship ? Why ?

- (5) विश्वामित्रनदी संवादसूक्तमां विश्वामित्र नदीओने शुं विनंती करे छे ? शा माटे ?
- (6) What was Vishwamitra's request to the rivers in विश्वामित्रनदीसंवादसूक्तम् ? Why ?
- (7) वेद माटे अन्य कया कया नामो प्रयोजाय छे ? ते सकारण समजावो.
- (7) Which other names are used for Vedas ? Answer giving reasons for each.
- (8) ऋग्वेद संछिताना संग्रथन प्रकारना नाम जशावो.
- (8) Give the names of ऋग्वेदसंहिता's editing types.
- (9) अथर्ववेद माटे अन्य कया नामो प्रयोजाय छे ?
- (9) Which other names are used for अथर्ववेद ?
- (10) वैदिक भाषानी कोछे बे विशेषताओ जशावो.
- (10) Give two peculiarities of Vedic Language.

4. योग्य विकल्प पसंद करी जवाब लपो :

१४

5. Answer the following questions with appropriate option :

14

- (1) ऋग्वेदमां कुल केटला मंडल छे ? (८/१०)
- (1) How many Mandals are there in Rigveda ? (8/10)
- (2) ऋग्वेदमां अग्निनी स्तुति केटला सूक्तोमां करवामां आवी छे ? (२५०/२००)
- (2) In how many Suktas Agni has been worshiped in Rigveda ? (250/200)
- (3) ऋग्वेद-१.१ मां अङ्गिरस् अेचुं नाम कया देव माटे प्रयोजायुं छे ? (अग्निः/इन्द्रः)
- (3) For whom the name अङ्गिरस् have been used in ऋग्वेद-1-1. (अग्निः/इन्द्रः)
- (4) देवोअे करेल यज्ञमां उविउपे शुं उतुं ? (शरदऋतुः/ग्रीष्मऋतुः)
- (4) Name the substance used as हवि in the Yagna performed by the gods.
- (5) नासदीयसूक्तना देवतानुं नाम जशावो. (परमात्मा/मरुत्)
- (5) Name the God of नासदीयसूक्तम् । (परमात्मा/मरुत्)
- (6) पुरुरवा-उर्वशी संवादसूक्त (१०.९५) कया छन्दमां छे ? (त्रिष्टुप् / गायत्री)
- (6) In which meter Pururava-Urvashi Samvadsukta (10.95) has been composed ? (त्रिष्टुप् / गायत्री)
- (7) विश्वामित्र केटली नदीओने उदेशीने वात करे छे ? (बे/चार)
- (7) How many rivers did Vishvamitra converse to ? (two/four)

- (૮) પુરુરવા-ઉર્વશી સંવાદસૂક્ત સંસ્કૃત સાહિત્યની સર્વપ્રથમ _____ છે. (પ્રણયકથા/હાસ્યકથા)
- (8) Pururava-Urvashi Samvadsukta is the first _____. (Love Story/Comedy Story)
- (૯) નાસદીય સૂક્તનો પ્રકાર જણાવો. (દાર્શનિક/વ્યાવહારિક)
- (9) Name the type of નાસદીયસૂક્તમ્ । (Philosophical/Practical)
- (૧૦) ઋગ્વેદના પ્રધાનદેવતા કોણ છે ? (ઇન્દ્ર/અગ્નિ)
- (10) Who is the Prime God of the R̥gveda ? (इन्द्रः / अग्निः)
- (૧૧) વૃત્રવધના પરાક્રમ માટે કયા દેવ પ્રસિદ્ધ છે ? (વિષ્ણુ:/ઇન્દ્રઃ)
- (11) Which God is famous for Vrutravadha ?
- (૧૨) ઋચ્યામાં સ્વરિતસ્વર દર્શાવવા કઈ નિશાની પ્રયોજાય છે ? (આડી લીટી / ઊભી લીટી)
- (12) Which sign is used to indicate સ્વરિતસ્વર in R̥c ? (Vertical line / Horizontal line)
- (૧૩) શુક્લ યજુર્વેદનો સોળમો અધ્યાય કયા નામે ઓળખાય છે ? (રુદ્રી/ઇશાવાસ્યોપનિષદ્)
- (13) By which name is the sixteenth Adhyay of Shukla Yajurveda known ? (रुद्री/इशावास्योपनिषद्)
- (૧૪) વેદની ચાર સંહિતાનું સમ્પાદન કોણે કર્યું ? (વેદવ્યાસ:/વિશ્વામિત્રઃ)
- (14) Who edited the four Samhitas of Vedas ? (वेदव्यासः/विश्वामित्रः)